

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

1. ΘΕΣΜΙΚΟΣ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ
Η ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
2. Η ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
3. ΟΙ ΝΕΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ
4. ΟΙ ΑΝΑΓΚΑΙΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ
5. Η ΝΕΑ ΜΑΣ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
6. ΟΙ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΜΑΣ ΓΙΑ ΕΝΑ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ
7. ΤΟ ΠΑΣΟΚ ΣΗΜΕΡΑ
8. ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
9. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΤΙΣ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ

1. ΘΕΣΜΙΚΟΣ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ - Η ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

1. Η σκληρή, και πολλές φορές ακραία, κριτική που γίνεται σήμερα στο Πολιτικό Σύστημα, τους κομματικούς θεσμούς, σε πρόσωπα-φορείς της εξουσίας, αλλά και σε ολόκληρο σχεδόν το φάσμα των αντιπροσωπευτικών θεσμών θέτει ένα βασικό ερώτημα στο οποίο θα πρέπει να απαντήσουμε:

Είναι άραγε η Πολιτική - και οι θεσμοί της - ικανή να ανταποκριθεί στις σύγχρονες ιστορικές απαιτήσεις ή μήπως διαμορφώνονται ιστορικά συνθήκες που ωθούν την Πολιτική στο περιθώριο.

Τα φαινόμενα που διαμορφώνονται την τελευταία περίοδο σε ολόκληρο το Δυτικό-Ευρωπαϊκό χώρο αποκαλύπτουν το ευρύτερο περιεχόμενο της πολύπλευρης κρίσης: Πολιτικά συστήματα διαλύονται, κόμματα με ιστορικές διαδρομές δεκαετιών εξαφανίζονται από το προσκήνιο. Κοινωνικά στρώματα μένουν χωρίς πολιτική εκπροσώπηση και συστοιχούνται πίσω από ετερόκλητους και ευκαιριακού χαρακτήρα κομματικούς σχηματισμούς. Από την άλλη δε πλευρά η φθορά και η διαφθορά πολιτικών προσώπων από οικονομικούς παράγοντες καταφέρει ένα καίριο πλήγμα στην αξιοπιστία της Πολιτικής.

Πρόκειται συνεπώς για μια κρίσιμη ιστορική εξέλιξη που φέρει την ίδια Πολιτική εξουσία και τους θεσμούς της στη δίνη ριζικών αλλαγών και ανακατατάξεων που επιβάλλουν στο παραδοσιακό σύστημα της Πολιτικής Δημοκρατίας και των αντιπροσωπευτικών θεσμών να επανεξετάσει τον ιστορικό του ρόλο και να αναλάβει σήμερα αποφασιστικές πρωτοβουλίες για την αποκατάσταση του κυρίαρχου ρόλου της Πολιτικής, της γνήσιας Πολιτικής Δημοκρατίας στην εποχή που ανοίγεται μπροστά μας.

Σήμερα η Πολιτική εξουσία κινείται σε ένα νέο πολύπλοκο περιβάλλον.

Η κατάρρευση του διπολικού συστήματος, η επικράτηση των μηχανισμών της αγοράς σε παγκόσμια κλίμακα, οδηγεί τις χώρες και

τα έθνη σε ένα καθορισμένο πια ρόλο στον παγκόσμιο καταμερισμό εργασίας, δηλ. αυτόματα σε μια νέα βαθμίδα πολιτικής κυριαρχίας ή υποτέλειας.

Παράλληλα οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις διαλύουν τις παραδοσιακές παραγωγικές δομές, διαμορφώνουν νέες σχέσεις μεταξύ ατόμου εργασίας και αποσυνθέτουν την ενότητα της κοινωνίας και σε επίπεδο παραγωγικής διαδικασίας και σε επίπεδο συλλογικής έκφρασης.

Οι νέες αυτές εξελίξεις συνδέονται και συνδιαζονται με τον σημαντικό και μερικές φορές κυρίαρχο ρόλο που διαδραματίζουν σήμερα τα Μ.Μ.Ε. ενημέρωσης στο σύγχρονο κόσμο. Τα οικονομικά συμφέροντα που βρίσκονται πίσω από τα Μ.Μ.Ε. επιδιώκουν να διεκδύσουν στο πεδίο της Πολιτικής-έκτελεστικής εξουσίας, να προωθήσουν τους στόχους τους, να επιβάλουν κοινωνικά και καταναλωτικά πρότυπα.

Όλες αυτές οι διαδικασίες έχουν σαν απώτερο στόχο να θέσουν σταδιακά την πολιτική εξουσία στο περιθώριο, ώστε αυτή να περιορισθεί σε ένα ρόλο τρέχουσας διαχείρισης.

Επιχειρείται δηλ. συστηματικά η ανακατανομή του συστήματος των δημοκρατικών εξουσιών και της αντιπροσωπευτικής βούλησης των κοινωνιών με βάση ένα νέο παγκόσμιο δόγμα:

Η Οικονομία αποφασίζει, η Πολιτική εκτελεί, η Κοινωνία υποτάσσεται. Η Πολιτική Οικονομία διεκδικεί τη θέση της Πολιτικής Δημοκρατίας.

Ασφαλώς η Πολιτική εξουσία, οι φορείς της, τα πρόσωπα που την εκφράζουν έχουν τις δικές τους σοβαρές ευθύνες. Κάποιοι αρκούνται να παρακολουθούν τις εξελίξεις, κάποιοι άλλοι ενσωματώνονται στη "λογική" του νέου "δόγματος" χάριν της κατοχής ή της διεκδίκησης της εξουσίας. Κάποιοι τρίτοι "θέλουν μα δεν μπορούν.....". Η κατάρρευση του Υπαρκτού Σοσιαλισμού, η αποτυχία της τυπικής Σοσιαλδημοκρατίας στη Δύση και η υποχώρηση της σοσιαλιστικής προοπτικής από την επικράτηση του

νεοφιλελευθερισμού και των συντηρητικών απόψεων στην πολιτική και στην ιδεολογία, αποτελούν πρόσθετους παράγοντες στη συνολική αμφισβήτηση της πολιτικής.

Κι όμως είναι τώρα η ιστορική στιγμή όπου η Πολιτική, οι φορείς της, οι εκφραστές της, τα προοδευτικά και αριστερά κόμματα, οι σύγχρονες κοινωνίες να δώσουν μια κατηγορηματική απάντηση και θέση και να καθρίσουν μια αδιαπραγμάτευτη θέση. Οτι δηλ.:

Μετά την Πολιτική Δημοκρατία δεν υπάρχει τίποτα άλλο παρά μια ουσιαστικότερη Πολιτική Δημοκρατία με κοινωνική ποροοπτική. Οι μετα-πολιτικές και μετα-κοινοβουλευτικές λογικές, που οδηγούν στο περιθώριο τις πολιτικές, κοινωνικές και πολιτιστικές κατακτήσεις των ιστορικών κοινωνιών δεν έχουν θέση στη σύγχρονη δημοκρατική πολιτεία.

2. Οι δημοκρατικές και οι σοσιαλιστικές δυνάμεις έχουν χρέος όχι μόνο να δώσουν ολοκληρωμένη απάντηση για τις βαθύτατες προσαρμογές που απαιτούνται στις διεθνείς πολιτικές και οικονομικές σχέσεις και σε κάθε χώρα χωριστά, αλλά και να υπερασπισθούν ιδέες και αρχές, που αυτή την περίοδο έχουν μπει σε έντονη αμφισβήτηση.-

Πρώτο μας χρέος είναι να υπερασπισθούμε την Πολιτική ως την πλέον αυθεντική εγγύηση υπηρετήσης των ανθρωπίνων αξιών, των αναγκών της ζωής κάθε ανθρώπου, των συλλογικών και ατομικών ελευθεριών. Είναι επιτακτική ανάγκη να πείσουμε ότι είναι το θεμέλιο της Δημοκρατίας και η ουσία της κοινωνικής οργάνωσης, συμμετοχής και πάλης. Για να επαναβεβαιώσουμε όμως εμείς με θέση την αναγκαιότητα της, την αυθεντική της σχέση με τους πολίτες, προϋπόθεση είναι να προσδιορίσουμε τους στόχους που επιδιώκει, να της δώσουμε νέο περιεχόμενο, νέα γλώσσα. Είναι επιτακτική ανάγκη να συνειδητοποιήσουμε, ότι η πολιτική:

- Ταυτίζεται με την αλήθεια και τη διαφάνεια. Είναι προσκλήνιο και όχι παρασκήνιο και συναλλαγή. Οτι παράγεται από τα πολιτικά κόμματα και τους πολιτικούς, ότι πρέπει να είναι στην καθημερινή κρίση των πολιτών. Η αναξιοπιστία είναι ο χειρότερος εχθρός της.

- Θεμελιώνεται πάνω σε ανθρώπινες αξίες και κοινωνικά οράματα. Η προώθηση και υλοποίησή τους απαιτεί γνήσια λαϊκή και κοινωνική συμμετοχή και επιστημονική τεκμηρίωση.
- Συνδέεται με τη λειτουργία και τη συνεχή αναβάθμιση των δημοκρατικών θεσμών.
- Παράγεται και ταυτίζεται με τα πολιτικά κόμματα και τα πολιτικά πρόσωπα, που οφείλουν να την υπηρετούν με ιδιαίτερα ξεχωριστό τρόπο. "Το ύφος" και το "πθος" άσκησης της πολιτικής εξουσίας γίνεται στις ημερες μας κυρίαρχο στοιχείο για την υπεράσπισή της.
- Απαιτεί ουσιαστική επίλυση των προβλημάτων που απασχολούν τη χώρα και τους πολίτες της. Η πολιτική είναι λύσεις και απαντήσεις που οριοθετούν νέες κοινωνικές προοπτικές και όχι μόνο διαπιστώσεις και γνώμες.

Ιστορική και ανεξάντλητη πηγή δυναμικής και θεμέλιο νομιμοποίησης της Πολιτικής είναι η ίδια η κοινωνία με τις αντιθέσεις της, τις βουλήσεις της τα οράματά της. Αυτή την πηγή πρέπει σήμερα να αξιοποιήσει η Πολιτική Εξουσία. Να προχωρήσει στη θεσμική ανασυγκρότηση του Πολιτικού Συστήματος, ώστε να αποτραπεί η διείσδυση των οικονομικών συμφερόντων στο πεδίο των αποφάσεων και επιλογών της Εκτελεστικής Εξουσίας, να διαμορφωθούν θεσμοί διαφάνειας και ελέγχου των αποφάσεων της Εκτελεστικής Εξουσίας από την κοινωνία και τους φορείς της.

2. Η ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Στον Ευρωπαϊκό χώρο υπάρχουν δύο κύριες απαντήσεις-στάσεις στην αντιμετώπιση της κρίσης της Πολιτικής, που εκφοράζουν στην ουσία δύο κυρίαρχα ρεύματα, την προοδευτική και τη συντηρητική στρατηγική.

Η προοδευτική σοσιαλιστική στρατηγική φιλοδοξεί σήμερα να απαντήσει στα κρίσιμα ερωτήματα:

- Χρειάζονται άραγε σοσιαλιστικά κόμματα σήμερα ή η διακυβέρνηση μπορεί να ασκείται από ουδέτερα τεχνοκρατικά-κεντροδεξιά σχήματα που θα διασφαλίσουν την κοινωνική

ουδετερότητα και αδράνεια μέσω συνεχών συμβιβασμών υπό την εποπτεία και καθοδήγηση των μεγάλων οικονομικών συμφερόντων;

- Ποιές κοινωνικές δυνάμεις μπορεί να εκφράζει σήμερα ένα τέτοιο κόμμα όταν διαλύονται οι παλιές κοινωνικές δομές, ατομικοποιείται η εργασία και κυριαρχούν πρότυπα συλλογικής κοινωνικής κατανάλωσης;
- Μπορούν να διατυπωθούν σύγχρονες αξίες, ιδέες και οράματα, να συγκροτηθούν προοδευτικές θεωρίες σε μια εποχή απαξίωσης, ισοπέδωσης και κρίσης των ιδεολογιών;

Σε αυτά τα κρίσιμα και πάντα επίκαιρα ερωτήματα δώσαμε απάντηση στο 2ο Συνέδριο του ΠΑΣΟΚ με τη διακύρωση μας.

Σήμερα στην Ευρώπη έχουν διαμορφωθεί δύο κυρίαρχα ρεύματα με διαφορετικές στρατηγικές και επιλογές για το παρόν και το μέλλον και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ενωμένης Ευρώπης.

- Η Νεοσυντηρητική Στρατηγική θέλει την Ευρώπη έναν ενιαίο οικονομικό χώρο χωρίς Κοινωνική Δικαιοσύνη, χωρίς συγκλίσεις των επιπέδων και των ρυθμών ανάπτυξης, χωρίς συνοχή και αλληλεγγύη, χωρίς περιβαλλοντική προστασία.

Βασικός στόχος της είναι η πειθαρχηση της κοινωνίας στο πλαίσιο των συντηρητικών επιδιώξεων.

Αυτοπροτείνεται ως απάντηση στα φαινόμενα κρίσης που η ίδια δημιούργησε.

2η πολιτική νοοτροπία επιδιώκει το θέαμα και τη μερικότητα στις προσεγγίσεις, αξιοποιεί τις δυσλειτουργίες και καθυστερήσεις της σοσιαλιστικής πολιτικής για να υποκρύψει την κοινωνία των 2/3 που επιδιώκει.

Μέσα απ' όλα αυτά στοχεύει:

- στην αξιοποίηση της κρίσης με βάση τους συντηρητικούς πολιτικούς στόχους
- στο βαθύτερο διαχωρισμό της πολιτικής και την κοινωνία, ώστε να υπάρξει αμεσότερη σύνδεση των οικονομικών συμφερόντων με την πολιτική

- στην περιθωριοποίηση και κατακερματισμό των σοσιαλιστικών δυνάμεων για τη διαμόρφωση ενός πολιτικού συστήματος στα όρια των δικών της στόχων και επιδιώξεων.
- Η προοδευτική στρατηγική των δυνάμεων του Δημοκρατικού Σοσιαλισμού θέλει και οραματίζεται την Ενωμένη Ευρώπη, μια δύναμη ειρήνης, ύφεσης και ανοιχτής συνεργασίας με όλες τις χώρες της ηπείρου, μια δύναμη με δική της άμυνα και μηχανισμούς ασφαλείας. Μια δύναμη με προοδευτική οικονομική ανάπτυξη αλλά ταυτόχρονα με προοπτική κοινωνικής δικαιοσύνης. Μια δύναμη που θα προχωρεί στον εκσυγχρονισμό της οικονομίας, να οριοθετεί τις βασικές κατακτήσεις του κράτους πρόνοιας και θα αρνείται την κοινωνία των 2/3. Μια δύναμη ουμανιστικών ιδεών, ευαισθησιών και αξιών, πολιτικών σχεδίων, κοινωνικών στρατηγικών, θεσμικών προτάσεων που στηρίζονται στην ελευθερία, στο διάλογο, στις ευούτατες συναινέσεις και στις νέες συνθέσεις. Μία δύναμη που μπορεί να προχωρήσει με ουσιαστικό διάλογο στο θετικό ξεπέραςμα της αντίθεσης βορρά και νότου και να προωθήσει διεξόδους για να ξεφύγει ο τρίτος κόσμος από την υπανάπτυξή του.

Αυτοί οι βασικοί προσανατολισμοί των προοδευτικών δυνάμεων, προσπαθούν μέσα από την πολυχρωμία και την πολλαπλότητα τους να βρουν αξιόπιστους δρόμους και φερέγγυες συγκλίσεις. Αυτό βέβαια είναι μια δύσκολη διαδικασία γιατί προϋποθέτει τη διαμόρφωση μιας στρατηγικής για τις δημοκρατικές προοδευτικές δυνάμεις που θα υπερβαίνει τα σύνορα χωρίς όμως να χάνονται οι ιδιομορφίες των χωρών και οι ιδιαιτερότητες των πολιτικών σχηματισμών. Προϋποθέτει επίσης τη διαμόρφωση μιας δημοκρατικής στρατηγικής και πλουραλιστικής αριστεράς. Μιας αριστεράς που θα προωθεί ένα ολοκληρωμένο μεταρρυθμιστικό σχέδιο με προγραμματικές προσεγγίσεις, με κοινές επιλογές και με πανευρωπαϊκή προοπτική και αλληλεγγύη. Προϋποθέτει τη σύγχρονη ταυτότητα της Ευρωπαϊκής Σοσιαλιστικής Αριστεράς μέσα από την κατοχύρωση και την ανάδειξη του Δημοκρατικού Σοσιαλισμού και των αρχών της ελευθερίας, της δικαιοσύνης, της ισότητας.

Αυτό ακριβώς το πλαίσιο αρχών και κατευθύνσεων θα πρέπει να εξειδικεύσει και να επεξεργασθεί η προοδευτική-σοσιαλιστική στρατηγική.

Σήμερα τα ιστορικά δεδομένα έχουν ριζικά μετατραπεί. Δίπλα στην παραδοσιακή αντίθεση Κεφαλαίου-Εργασίας προβάλλει η αντίθεση μεταξύ της ανεξέλεγκτης αύξησης των παραγωγικών δυνάμεων και της οικολογικής ισοροπίας του πλανήτη μας. Δεν αρκούν πια ούτε οι ξεπερασμένες θεωρίες ούτε οι αναποτελεσματικές πρακτικές.

Χωρίς να υποχωρήσουμε από τις αρχές, τις αξίες και τα οράματά μας πρέπει να αντιμετωπίσουμε με νηφαλιότητα αλλά και αποφασιστικότητα τη νέα πραγματικότητα. Οχι απλά για να προσαρμοσθούμε σε αυτήν αλλά για να προωθήσουμε αποτελεσματικά τους μεγάλους μας στόχους.

3. ΟΙ ΝΕΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Η πραγματικότητα που διαμορφώνεται σήμερα επιβάλλει νέες προτεραιότητες και επανακαθορισμό των λειτουργιών και των πολιτικών μας παρεμβάσεων.

Η κυβερνητική πορεία του ΠΑΣΟΚ από τον Οκτώβριο του '93 μέσα στα πλαίσια μιας μεταβατικής συγκυρίας είχε σαν άμεση προτεραιότητα την εφαρμογή μιας ορθολογικής οικονομικής διαχείρισης, ώστε να μπορέσουν να αποκατασταθούν οι στοιχειώδεις μακροοικονομικές ισοροπίες. Παράλληλα η περιοριστική πολιτική, η παρατεταμένη ύφεση, και οι δομικές δυσλειτουργίες της ελληνικής οικονομίας δημιουργούν φαινόμενα κοινωνικής πολυδιάσπασης και οδηγεί ορισμένες τάξεις και στρώματα στο περιθώριο του καταμερισμού της εργασίας. Σε όλα αυτά πρέπει να προστεθούν το γενικευμένο κλίμα κρίσης της περιόδου της Ν.Δ. που δεν έγινε δυνατό να ανατραπεί, καθώς και η συστηματική προώθηση από τα ΜΜΕ των δικών τους προτεραιοτήτων που διεύρυναν τις συντεχνιακές λογικές και διεκδικήσεις.

Δεν προβάλλει μόνο η αναγκαιότητα προώθησης μιας συντονισμένης αναπτυξιακής και κοινωνικής πολιτικής αλλά παράλληλα τίθεται σε νέα πλαίσια η ανάγκη δικαιότερης κατανομής του κόστους των μεταρρυθμίσεων.

Μικρομεσαίοι, αγρότες, βιομηχανικοί εργάτες, συνταξιούχοι, ροισμένες κατηγορίες μισθωτών αντιμετωπίζουν σήμερα τις επώδυνες συνέπειες της δράσης των μηχανισμών της αγοράς που αποσυνθέτουν τα παραδοσιακά παραγωγικά πλαίσια και απροσταθεροποιούν τις υφιστάμενες κοινωνικές ισορροπίες.

Για το ΠΑΣΟΚ οι εξελίξεις αυτές είναι ιδιαίτερα σημαντικές, αν όχι κρίσιμες. Γιατί η πολυδιάσπαση αυτή αφορά τα στρώματα εκείνα που συγκροτούν τον πυρήνα της κοινωνικής του βάσης αλλά και τις ευρύτερες κοινωνικές του συμμαχίες.

Και τα φαινόμενα αυτά της κοινωνικής πολυδιάσπασης προσλαμβάνουν ένα κόμμα πιο επικίνδυνο χαρακτήρα αν συνδεθούν και συνδυασθούν με τα φαινόμενα της αποστασιοποίησης των πολιτών από τα κοινά. Από μια τάση ατομισμού και ιδιωτισμού που δεν αναφέρεται μόνο στα κόμματα αλλά και σε όλους τους συλλογικούς θεσμούς αντιπροσώπευσης (σωματεία, επιστημονικοί πολιτικοί σύλλογοι, φορείς κ.λπ.).

Ιδιαίτερα μάλιστα επικίνδυνο φαινόμενο αποτελεί η αποστασιοποίηση, αδιαφορία ή και απόρριψη από ένα μεγάλο τμήμα της νεολαίας της πολιτικής και των φορέων που την εκπροσωπούν.

Η προσέγγιση λοιπόν της κοινωνίας μέσα από γενικεύσεις, αφορισμούς, γενικολογίες ή διλήμματα δεν μπορεί να έχει σχέση με ένα σύγχρονο σοσιαλιστικό και δημοκρατικό κίνημα. Απαιτείται ένας νέος ρόλος του Κινήματος που περιλαμβάνει και την ιδεολογική του συνιστώσα και τις πολιτικές του θέσεις και παρεμβάσεις και τη συγκρότηση και λειτουργία ολόκληρης της οργανωτικής του δομής.

Απαιτείται πριν απ' όλα η παραγωγή και συγκρότηση εξειδικευμένων Πολιτικών από το Κίνημα για όλα τα κρίσιμα θέματα που αφορούν το παρόν και το μέλλον του τόπου. Το ΠΑΣΟΚ πρέπει να

λειτουργήσει συστηματικά ως κέντρο παραγωγής πολιτικών και να διατάξει τα στελέχη του και κεντρικά και περιφερειακά σε αντίστοιχους θεσμούς παραγωγής πολιτικής. Κι αυτή η δομή παραγωγής πολιτικής του ΠΑΣΟΚ θα πρέπει να είναι ανεξάρτητη από την πολιτικο-οργανωτική του δομή.

Για την ανάδειξη όμως των πολιτικών αυτών απαιτείται και ένας νέος τρόπος σχέσης και επικοινωνίας με την κοινωνία και τους πολίτες. Απαιτείται εξειδικευμένος διάλογος με κάθε τάξη ή στρώμα ώστε η πολιτική του ΠΑΣΟΚ όχι μόνο να απαντά στα σημερινά προβλήματα, αλλά και να αναδεικνύει την προοπτική της κάθε τάξης στην πορεία της ανάπτυξης και της κοινωνικής αναδιάρθρωσης της χώρας. Μόνο σ'αυτή την προοπτική μπορούν να συγκροτηθούν κοινωνικά μέτρα και να ενδυναμωθεί η κοινωνική ενότητα που σήμερα δοκιμάζεται.

4. ΟΙ ΑΝΑΓΚΑΙΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Η πρόταση που σήμερα προωθεί το ΠΑΣΟΚ στηρίζεται στην ενεργό κοινωνία. Εκφράζεται από την πολιτική στρατηγική του ΠΑΣΟΚ και αποσκοπεί σε μια νέα κοινωνική πορεία για την Ελλάδα και τον Ελληνισμό.

Ο πυρήνας αυτής της πολιτικής στρατηγικής είναι ο κοινωνικός προσανατολισμός στους στόχους, που σημαίνει δημοκρατικός σοσιαλιστικός προσανατολισμός.

Τα βασικά σημεία των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων που απαντούν στα σημερινά προβλήματα της χώρας προϋποθέτουν:

- Ένα νέο σύστημα αξιών, μια νέα ισορροπία σχέσεων ανάμεσα στον πολίτη, την κοινωνία και το κράτος, την προώθηση νέων προτύπων που αγωνίζονται για την πρόοδο και την αλληλεγγύη. Προτύπων που υπηρετούν πραγματικές ανάγκες και επιθυμίες έξω από τα καταναλωτικά πρότυπα και ρεύματα, και εντάσσονται στα πλαίσια ενός νέου πολιτικού και ιδεολογικού λόγου που πρέπει να γίνει ηγεμονικός στο άμεσο μέλλον.

- Αναπτυξιακές επιλογές σύγχρονες που διευρύνουν τη δημοκρατία και τον κοινωνικό έλεγχο, δυναμώνουν τον τοπικό και περιφερειακό προγραμματισμό, την κοινωνική προστασία και αλληλεγγύη. Ο Δημοκρατικός προγραμματισμός δεν εξυπηρετεί επι μέρους συμφέροντα, έχει στόχους και μέσα υλοποίησης που περιλαμβάνουν όλη την οικονομία, όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής.

- Δημοκρατικό εκσυγχρονισμό του κεντρικού πολιτικού συστήματος και των ορών λειτουργίας διαφάνειας και κοινωνικού ελέγχου της σύγχρονης Προεδρευομενης Κοινοβουλευτικής Δημοκρατίας. Την οργάνωση δηλαδή των θεσμών του εικοκοδομηματος με στόχο το "το βάθος και πλάτος της Δημοκρατίας", στη βάση μιας πλουραλιστικής και πολυφωνικής κοινωνίας. Ο έλεγχος των ΜΜΕ από την κοινωνία γίνεται αναγκαίος στην εποχή που τα μέσα αυτά λειτουργούν όχι μόνο σαν ιδεολογικοί μηχανισμοί αλλά σαν ιδιάζοντα εξωπολιτικά κέντρα εξουσίας. Η συνταγματική αναθεώρηση πρέπει να θέσει ένα νέο πλαίσιο λειτουργίας της ελληνικής κοινωνίας, συνδεδεμένη με βαθιές θεσμικές και πολιτικές αλλαγές που θα οριοθετήσουν την πορεία του κράτους, των θεσμών και του πολιτικού συστήματος. Σε όλα αυτά πρέπει να συνυπολογισθούν οι απαιτήσεις της μελλοντικής ρευστής συγκυρίας που θα καθορίσουν την πορεία της χώρας.

- Η σύγκλιση Ελλάδας - Ε.Ε. απαιτεί προσαρμογές σε πολλά επίπεδα:

- Οι οικονομικές αλλαγές επιβάλλουν νέα αντιμετώπιση των σχέσεων μεταξύ οικονομίας και πολιτικής, που μεταφράζεται σε νέους τρόπους κρατικής παρέμβασης σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, για την επίτευξη των στόχων της οικονομικής πολιτικής.
- Το κράτος πρόνοιας είναι αναγκαίο να συγκροτηθεί σε διαφορετική βάση, προσαρμοζόμενο στις οικονομικές δυνατότητες της χώρας, χωρίς αυτό να σημαίνει αναγκαστικό περιορισμό του.
- Η σύγκλιση των Ευρωπαϊκών οικονομιών δημιουργεί κοινωνικά προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπισθούν σε μεσοπρόθεσμη βάση. (Ανεργία, νέοι προσανατολισμοί στρωμάτων που

αποκόπτονται από παραδοσιακές ενασχολήσεις όπως οι αγρότες, οι μικρομεσαίοι, οι εργαζόμενοι σε φθίνοντες οικονομικούς κλάδους κ.λ.π.).

- Η ανακατανομή της πολιτικής ισχύος μεταξύ των τριών επιπέδων, του ευρωπαϊκού, του εθνικού και του περιφερειακού πρέπει να αντιμετωπισθεί ανάλογα με την πορεία συγκρότησης της κοινωνικής Ευρώπης.

5. Η ΝΕΑ ΜΑΣ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Οι εσωτερικές και εξωτερικές εξελίξεις και προοπτικές επιβαλλόντων αλλαγές και μεταρρυθμίσεις στο ιστορικό κομματικό μοντέλο για να εξασφαλισθεί η συνέχεια και η παρεμβατική ικανότητα του ΠΑΣΟΚ στην ελληνική κοινωνία.

Η επίτευξη αυτού του στόχου προϋποθέτει και την μεταξέλιξη του ΠΑΣΟΚ σε σύγχρονο κόμμα-θεσμό με διαχρονική πορεία και νικηφόρα προοπτική.

Σε αυτή την πορεία είναι καθοριστικός ο ρόλος του Ανδρέα Παπανδρέου. Όπως λειτούργησε καταλυτικά στην ίδρυση και ανάπτυξη του ΠΑΣΟΚ, έτσι και σήμερα, στηρίζει, συμβάλλει και σηματοδοτεί την συντεταγμένη πορεία για την διαμορφωση της νέας πολιτικής πορείας.

Το κεντρικό σημείο όπου κρίνεται και αναπαράγεται η στρατηγική μας είναι η σχέση της με την κοινωνία και την προοπτική της.

Δηλαδή:

- α) Η διαρκής τροφοδότησή της με τις κοινωνικές ανάγκες και την κοινωνική ελπίδα, η στήριξή της στην κοινωνική δημιουργία και την κοινωνική αμφισβήτηση.
- β) Η ικανότητά της να διαμορφώνει διαρκώς διευρυνόμενους όρους κοινωνικής αυτοσυνείδησης και κοινωνικής εξουσίας, σε αντιπαράθεση τόσο με τις επιδιώξεις κοινωνικού αποπροσανατολισμού, όσο και με τις επιδιώξεις αποστασιοποίησης κράτους και κοινωνίας.

- Εχουμε διαβεί πια το τέλος της μεταπολιτευτικής περιόδου και διανύουμε την κρίσιμη ΙΟετία προς το 2000.
- Ολα αυτά τα χρόνια είχαμε έναν ανοιχτό ζωντανό και εποικοδομητικό διάλογο τόσο μέσα στο Κίνημα ανάμεσα στα μέλη και τα στελέχη μας, όσο και το Κίνημά μας συνολικά με τους πολίτες. Εχουμε καταλήξει μέσα από την εμπειρία και τη θεωρία, σε ένα δημοκρατικό αξίωμα, σε έναν απαράβατο κανόνα. Κανείς δεν μπορεί και δεν πρέπει να μονοπωλεί τη μοναδικότητα της αλήθειας και να επιβάλλει το δόγμα της δικής του αυθεντίας. Όλοι και όλα οφείλουν να κρίνονται, να δοκιμάζονται και να αξιολογούνται με νηφαλιότητα και αντικειμενικότητα, χωρίς διστελίες και ρανατισμούς και δίχως αποχιακές σκοπιμότητες. Κανένας σκοπός, καμία φιλοδοξία όσο θεμιτή και αν είναι δεν μπορεί να αγιάζουν τα όποια ανορθόδοξα μέσα.
- Στην πολιτική, ιδεολογική και την κοινωνική αντιπαράθεση, η προσπάθεια για την κατάκτηση της εξουσίας, δεν μπορεί να είναι αυτοσκοπός και μοναδικό κίνητρο για τις επιλογές και τις πράξεις του. Η πολιτική στάση των ανθρώπων είναι αναγκαίο να εξοστρακίζει την αλλοτρίωση και την αλαζονεία της εξουσίας, την αυταρχική σκέψη και συμπεριφορά.

6. ΟΙ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΜΑΣ ΓΙΑ ΕΝΑ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

- Η αναγέννηση του ΠΑΣΟΚ συνδέεται αρρηκτα με την ανανέωση της πολιτικής όχι μόνο σε ιδέες, θέσεις, προγράμματα και επιλογές αλλά κυρίως σε λειτουργίες, νοοτροπίες και πρακτικές. Προτείνουμε και προωθούμε ένα διαφορετικό πρόσωπο της πολιτικής, ένα νέο τύπο πολιτικής οργάνωσης ανταξιο των προσδοκιών του Λαού μας.
- Το ΠΑΣΟΚ ως ένα πατριωτικό, δημοκρατικό και σοσιαλιστικό Κίνημα, οφείλει να είναι ανοιχτό στο Λαό, ανοιχτό σε όλους εκείνους τους πολίτες που θέλουν να δώσουν αγώνες δημιουργικούς για το σήμερα και το αύριο του τόπου μας.

- Το ΠΑΣΟΚ κατοχυρώνει στις εσωκομματικές του λειτουργίες τη δημοκρατική διαδικασία και την ελευθερία στη διακίνηση των ιδεών και των πολιτικών προτάσεων γιατί και αναφέρεται και διαμορφώνει μια κοινωνία ανοικτή, ελεύθερη, δημοκρατική, μια κοινωνία πολιτών.
- Θέλουμε το ΠΑΣΟΚ να είναι ένας θεσμός προγραμματικής ενότητας, ιδεολογικής συμφωνίας και ηθικής αλληλεγγύης.
- Θέλουμε να είναι ένα Κίνημα γνώμης, ένα Κίνημα δημοκρατικής τάξης και σοσιαλιστικής επαγγελίας, ανοικτό στα σύγχρονα ρεύματα σκέψης και τις σύγχρονες αναζητήσεις.
- Θέλουμε ένα Κίνημα ικανό να παράγει ιδέες, να επεξεργάζεται προγράμματα, να προτείνει πολιτικές επιλογές, να αναδεικνύει αξίες.
- Θέλουμε ένα Κίνημα που τα μέλη του οφείλουν να έχουν αυτόνομη γνώμη και ελεύθερη σκέψη. Θέλουμε ένα Κίνημα ανοικτό στην κοινωνία, αυτόνομο από το Κράτος, που να εμπνέει τους πολίτες, να ανανεώνεται και να αντέχει στο χρόνο.
- Θέλουμε ένα Κίνημα που όλα τα μέλη του θα έχουν όλες τις δυνατότητες να δρουν, να συμμετέχουν, να κρίνουν, να προτείνουν, να αποφασίζουν. Θέλουμε ένα Κίνημα συμμετοχικό και αποκεντρωτικό δίχως γραφειοκρατικές και κρατιστικές αγκυλώσεις.

- Γι' αυτό στο στόχαστρό μας βρίσκονται όποια στοιχεία της δομής και λειτουργίας μας εμποδίζουν την ανοικτή σχέση με την κοινωνία και υποβαθμίζουν τη δημιουργική συμμετοχή και τη γόνιμη έκφραση στο Κίνημά μας. Στο στόχαστρό μας βρίσκονται η αδράνεια, ο εφησυχασμός και οι ιδιοτελείς πρακτικές.
- Η δημοκρατία προϋποθέτει διάλογο, ο διάλογος προϋποθέτει θέσεις και αντιθέσεις, οι αντιθέσεις οφείλουν να οδηγούν, μέσα σε συνθήκες ελευθερίας, στη σύνθεση των απόψεων και αυτή η σύνθεση κατοχυρώνει την ενότητα, τη συλλογική θέληση και την προοπτική.
- Πιστεύουμε ότι το ΠΑΣΟΚ σήμερα πρέπει να προχωρήσει σε μια οριζική κοιτική και οριοθέτηση των σχέσεων του με όλα εκείνα τα αρνητικά φαινόμενα που ενδημούν στην ελληνική κοινωνία, στο πολιτικό μας σύστημα, στα πολιτισμικά μας πρότυπα, καθώς και στον πολιτικό λόγο όλων των κομμάτων.
- Το ΠΑΣΟΚ είναι ένα μεγάλο δημοκρατικό, προοδευτικό Κίνημα με σοσιαλιστική προοπτική. Η δύναμή του πηγάζει από τον ίδιο το λαό.
- Η ακτινοβολία των ιδεών του και η απήχηση των θέσεών του κρίνεται κάθε μέρα από τους πολίτες. Γι' αυτό κάθε φορά πρέπει να υπερασπιζόμαστε τη λαϊκότητα, την ιστορικότητα, την αναγκαιότητα και την προοπτική του ΠΑΣΟΚ στην ελληνική κοινωνία και στην Ευρώπη.

Ζ. ΤΟ ΠΑΣΟΚ ΣΗΜΕΡΑ

Στα πλαίσια των νέων θεσμών που προωθούνται στην ελληνική κοινωνία, των Ευρωπαϊκών εξελίξεων και των αλλαγών στα Βαλκάνια και στη Μεσόγειο, αποκτά καθοριστική σημασία, η υλοποίηση της πολιτικής στρατηγικής του ΠΑΣΟΚ.

Στις σημερινές συνθήκες που χαρακτηρίζονται από πολυπλοκότητα και μεταβλητότητα, και σε εθνικό και σε ευρωπαϊκό επίπεδο η πολιτική συγκρότηση και η ικανότητα

παρέμβασης πρέπει να είναι επαρκείς για την άσκηση πολιτικής. Με τα δεδομένα αυτά η αυτονομία του ΠΑΣΟΚ πρέπει να αναπαράγεται απέναντι:

- στους κυρίαρχους κοινωνικούς συσχετισμούς
- στα εξωτερικά κέντρα εξουσίας και τις ομάδες πίεσης.

Απαραίτητες προϋποθέσεις για την πορεία αυτή αποτελούν, η στρατηγική επάρκεια, η ιδεολογική συγκρότηση και η οργανωτική αυτοτέλεια.

Το ΠΑΣΟΚ σαν σοσιαλιστικό κίνημα μπορεί να μετασχηματίσει τα κοινωνικά προβλήματα σε στρατηγικές προτάσεις, να κινητοποιήσει την κοινωνία σε κάθε φάση υλοποίησης αυτών των προτάσεων, και να τις προωθήσει σαν κρατική πολιτική μέσω των δημοκρατικών θεσμών.

- Ο ριζοσπαστικός και λαϊκός χαρακτήρας του ΠΑΣΟΚ είναι αναπόσπαστο στοιχείο της φυσιογνωμίας του, και περιγράφει τα βασικά στοιχεία της κοινωνικής του βάσης, αλλά και τα στοιχεία λειτουργίας του.

Το ΠΑΣΟΚ σαν κόμμα της μεγάλης κοινωνικής πλειοψηφίας, που είναι άμεσα διασυνδεδεμένο μαζί της πρέπει:

- Να εκπροσωπεί την κοινωνική πλειοψηφία.
- Να λειτουργεί στους χώρους των κοινωνικών προβλημάτων και δράσεων και να τροφοδοτείται από αυτούς.
- Να προτείνει κοινωνικά αποδεκτές πολιτικές ενοποιώντας στρατηγικά τα κοινωνικά αιτήματα.
- Να λειτουργεί ιδεολογικά μέσα στις κοινωνικές διαδικασίες συγχρονίζοντας νέες αξίες.
- Να αναπαράγεται σε μαζικό και σε στελεχιακό επίπεδο με ταυτόχρονη αποφυγή της αλλοίωσης του χαρακτήρα του.

Τα χαρακτηριστικά και οι διαδικασίες αυτές αντιστοιχούν σε ένα σύγχρονο σοσιαλιστικό κόμμα αρχών, που είναι ικανό να αξιολογήσει την προηγούμενη εμπειρία του και να αξιοποιήσει τις μελλοντικές προοπτικές του.

- Η σχέση του ΠΑΣΟΚ με την κοινωνία πρέπει όχι μόνο να είναι διαρκής, αλλά να υλοποιείται συνδυασμένα και αυτό σημαίνει:
 - Ο χαρακτήρας και ο προσανατολισμός της πολιτικής μας, πρέπει να αντιμετωπίζει την κοινωνική πολυδιάσπαση.

- Είναι αναγκαίο να διαμορφωθούν νέοι τρόποι επικοινωνίας με την κοινωνική βάση. Αυτό μας παραπέμπει σε οργανώσεις λειτουργικές, ανοιχτές και εξωστρεφείς προς την κοινωνία.
- Το βασικό ιδεολογικό πολιτικό πλαίσιο είναι αυτό της Συνέχειας, της Ανανέωσης και της Ενότητας.
- Συνέχεια: Της κοινωνικής εκπροσώπησης και των ιδεολογικοπολιτικών συνιστωσών που συγκροτούν το ΠΑΣΟΚ.
- Ανανέωση: Στην στρατηγική επιλογή, των κομματικών λειτουργιών και του στελεχιακού δυναμικού.
- Ενότητα: Στρατηγική, δηλ. ενότητα ενός κινήματος πάνω στην ιστορικά αναγκαία κατεύθυνση μετασχηματισμού της Ελλάδας και της Ευρώπης προς μια προοδευτική προοπτική.

β. ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Το 3ο Συνέδριο με τις αποφάσεις του σηματοδότησε την ανάγκη μέσα από την Κογκανωτική συνδιάσκεψη του ΠΑΣΟΚ να ολοκληρωθούν οι προϋποθέσεις μετεξέλιξης του κινήματος σε σύγχρονο δημοκρατικό θεσμό της ελληνικής κοινωνίας, παραγωγής πολιτικών θέσεων και δράσης στους κοινωνικούς και θεσμικούς χώρους με διαχρονική πορεία και νικηφόρα προοπτική.

Οι στόχοι αυτής της πορείας είναι :

- a. Η αναζωογόνηση, ενίσχυση, ισχυροποίηση και διεύρυνση των σχέσεων αλληλοτροφοδότησης του ΠΑΣΟΚ με τις κοινωνικές και παραγωγικές δυνάμεις σ'ολόκληρη την δομή και τις λειτουργίες.
- β. Η αποτελεσματική προώθηση και εξειδίκευση της πολιτικής στρατηγικής για την αναγέννηση της Ελλάδας και του Ελληνισμού στην Κυβέρνηση και την κοινωνία, του κοινωνικού χώρους και τους θεσμούς.

- γ. Η ενδυνάμωση των χαρακτηριστικών πολιτικοποίησης των λειτουργιών και του περιεχομένου των οργάνων με ουσιαστική συμβολή του συνόλου του δυναμικού του ΠΑΣΟΚ στα Όργανα, τις Οργανώσεις και τους αντιπροσωπευτικούς θεσμούς του κινήματος.
- δ. Η διαμόρφωση κομματικών θεσμών στο κέντρο και την περιφέρεια, με αρχές και λειτουργίες που να διασφαλίζουν τους όρους νικηφόρας προοπτικής και διαχρονικής συνέχειας, πεδία κρίσιμα συμμετοχής όλων των δυνάμεων του ΠΑΣΟΚ στις κοινωνικές διεκδικασίες και την εσωκομματική ζωή.
- ε. Η εξασφάλιση με βάση τα νέα δεδομένα που έχουν προκύψει των προϋποθέσεων μιας συντεταγμένης πορείας όλου του δυναμικού του ΠΑΣΟΚ με λόγο και συμβολή που επηρεάζει με πολιτικά χαρακτηριστικά αποφασιστικά τις εξελίξεις και τις επιλογές διαμορφώνοντας ισοροπίες από "κάτω προς τα πάνω", σε μία σχέση επικοινωνίας και αλληλοτροφοδότησης "βάσης - κορυφής".
- στ. Κατοχύρωση στο σύνολο των αντιπροσωπευτικών θεσμών στο κέντρο και την περιφέρεια της δυνατότητας με λόγο και ψήφο συμμετοχής στελεχών που διακρίνονται για την δράση τους σε κοινωνικές και συνδικαλιστικές οργανώσεις.

Οι στόχοι αυτοί με την σειρά τους επιβάλλουν:

- 1. Δομή και λειτουργίες σταθερές που αναδεικνύουν τον πολιτικό, προγραμματικό, επιτελικό και μαχίμο ρόλο του ΠΑΣΟΚ.
- 2. Συγκροτημένο, ενιαίο εθνικά πολιτικό κίνημα με παρουσία και δράση και στους κοινωνικούς χώρους και τους θεσμούς.
- 3. Ισχυρή την δυνατότητα της αυτονομίας του ΠΑΣΟΚ έναντι των κυρίαρχων κοινωνικών - πολιτικών συσχετισμών και των στόχων τους. Αυτονομία που στηρίζεται στην πολιτική (στρατηγική) ενότητα, στην προγραμματική επάρκεια και την οργανωτική αυτοτέλεια.
- 4. Ανάπτυξη του κινήματος στο σύνολό του με οργανώσεις και κομματικούς θεσμούς που θα επιτρέπουν στην κορυφή και την βάση την εμπέδωση μιας σταθερής, μόνιμης και διαρκούς ανανεωμένης σχέσης αλληλογραφοδοτική με τις κοινωνικές

τάξεις και ομάδες, τα νέα κοινωνικά στρώματα που προκύπτουν και αναζητούν την πρόοδο.

5. Διαμόρφωση μιας νέας σχέσης ανάμεσα στην "δημοκρατία και την αποτελεσματικότητα στις εσωτερικές λειτουργίες του κινήματος.
 - με ενίσχυση του αποφασιστικού ρόλου ευρύτερα αντιπροσωπευτικών θεσμών, προς την βάση, και οργάνων σε ολόκληρη την δομή του κινήματος.
 - με διεύρυνση και ανάπτυξη της πολυφωνίας στις εσωτερικές διεργασίες. Μιας πολυφωνίας που αποδραχεται την διαλεκτική σχέση συνύπαρξης του "ατομικού - ειδικού" με το "γενικό συλλογικό" επιδιώκοντας την συλλογικότητα που δεν καταργεί την ιδιαιτερότητα, ενότητα μέσα από την διαφορετικότητα είναι η αρχή της νέας λειτουργίας.
 - με την κατοχύρωση θεσμικά ουσιαστικής και αποφασιστικής συμμετοχής των μελών και στελεχών του ΠΑΣΟΚ της Περιφέρειας αλλά και των κοινωνικών χώρων στις πολιτικές και προγραμματικές επιλογές και επεξεργασίες ΠΑΣΟΚ.
 - με την αναβάθμιση του ρόλου του μέλους και των δικαιωμάτων στις εσωτερικές πολιτικές διεργασίες.
6. Ανατροπή της παραδοσιακής λογικής για τις μετωπικές παρατάξεις που στην καλύτερη περίπτωση λειτουργούσαν ως ιμάντες μεταβίβασης της κεντρικής γραμμής και στην χειρότερη ως κόμμα μέσα στο κίνημα για την προώθηση επί μέρους συντεχνιακών διεκδικήσεων.
7. Διαμόρφωση αντιπροσωπευτικών θεσμών και λειτουργιών που απλοποιούν την σχέση αλληλοτροφοδότησης και επικοινωνίας στο κέντρο και την Περιφέρεια και ενθαρρύνουν την ιδεολογικοπολιτική ζύμωση στη βάση των αρχών του δημοκρατικού σοσιαλισμού.
8. Προώθηση μιας νέας σχέσης των στελεχών με το κόμμα, την πολιτική και την κοινωνία. Μια νέα σχέση χωρίς αποκλεισμούς και ασυμβίβαστα αλλά με σαφείς περιορισμούς που ενισχύουν την ευθύνη των στελεχών για την προώθηση των συλλογικών επεξεργασιών και αποφάσεων τους χώρους ευθύνης και την στελεχιακή πολιτική (αναπαραγωγή στελεχών) του κινήματος.

9. Εκλογικά συστήματα που ενθαρρύνουν, που επιτρέπουν την ροή σε όλη την δομή του κινήματος των απόψεων και των ιδεών των μελών του κινήματος.

- Με την νέα οργανωτική πολιτική και τις προτεινόμενες αλλαγές το ΠΑΣΟΚ επιδιώκει να διαμορφώσει τους όρους συνέχειας - ενότητας και μετεξέλιξης σ'ένα σύγχρονο δημοκρατικό σοσιαλιστικό φορέα.

ένα Κίνημα

- με ιδεολογικοπολιτικό πλαίσιο και συνείδηση
- δημοκρατικό και λειτουργικό
- ανοιχτό στην κοινωνία

- Γιαυτό με την νέα Οργανωτική δομή:

α. Δεν επιδιώκει απλά την αντιγραφή της κοινωνίας και των θεσμών γιατί δεν προσβλέπει στην διαχείριση του συστήματος της υπάρχουσας εξουσίας αλλά στην ανασυγκρότηση και αναδιοργάνωση της κοινωνίας με ανάπτυξη, αποκέντρωση, δικαιοσύνη και αλληλεγγύη.

β. Δεν περιορίζεται να είναι αποκλειστικά ένα κόμμα στελεχών ή πολύ χειρότερα μόνο εξειδικευμένων τεχνοκρατών γιατί αυτό αντιβαίνει στον χαρακτήρα του και στους σκοπούς του. Παύει να είναι ανοιχτό στην κοινωνία, δεν μπορεί να κινητοποιήσει τις κοινωνικές δυνάμεις στην προώθηση της πολιτικής στρατηγικής. Λειτουργεί στο όνομα των κοινωνικών δυνάμεων και όχι με τις κοινωνικές δυνάμεις.

γ. Δεν μπορεί να είναι ένας απλός μηχανισμός άκριτης κυβερνητικής στήριξης και κρατικής διαμεσολάβησης γιατί ακυρώνει τον ρόλο του ως θεσμού - πόλου σύνδεσης της κοινωνίας με την Κυβέρνηση. Χώρος ανασύνθεσης, εξειδίκευσης και ιεράρχησης προτεραιοτήτων της πολιτικής στρατηγικής.

δ. Δεν μπορεί να είναι ένα γραφειοκρατικό ούτε πλαδαρό - απολίτικο σώμα βάσης - συγκεντρωτικής κορυφής που η ισορροπία του ή ενότητα του είναι είτε το άθροισμα - ο συμπληρισμός των μέσων όρων προσωπικών στρατηγικών είτε συντεχνιακών ή τοπικιστικών αιτημάτων.

Αυτονομία δεν σημαίνει απόσταση, περιχαράκωση από τις κοινωνικές δυνάμεις που εκφράζει το ΠΑΣΟΚ. Το αντίθετο, η αυτονομία (ιδεολογική και πολιτική) του ΠΑΣΟΚ δεν είναι παρά η πρώτη αναγκαία συνθήκη για την αυτονόμηση (δηλ. χειροσφέτηση) των λαϊκών και κοινωνικών δυνάμεων που αναζητούν την πρόοδο.

Επομένως, η αυτονομία έχει σαν άλλη πλευρά: "Κόμμα ανοικτό στην κοινωνία, διασυνδεδεμένο και αλληλοτροφοδοτούμενο με τις δυνάμεις της"

9. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ

- Οι βασικές κατευθύνσεις αλλαγών που ανταποκρίνονται στις προηγούμενες διαπιστώσεις, συνοψίζονται στις εξής ενότητες:

Α. Παραγωγή Πολιτικών και Προγραμματικών Θέσεων σε όλα τα Επίπεδα

Το ΠΑ.Σ.Ο.Κ. ως Κίνημα Κοινωνικής και Πολιτικής Κινητοποίησης έχει ανάγκη την σταθερή παραγωγή πολιτικών και προγραμματικών θέσεων σε όλα τα επίπεδα. Αυτό μπορεί να διασφαλισθεί με:

- την αναβάθμιση του ρόλου και των πολιτικών αρμοδιοτήτων των ευρύτερων αντιπροσωπευτικών σωμάτων
- την διάταξη των Ν.Ε., ανάλογα με την διάταξη των Τομέων Παραγωγής Πολιτικής της Κ.Ε.. Την δημιουργία επιτελικών, πολιτικών και προγραμματικών οργάνων
- την σταθερή λειτουργία και συγκρότηση του Π.Σ. που αποκτούν καθοριστικό πολιτικό και προγραμματικό χαρακτήρα για την Περιφέρειά τους
- την διάταξη όλων των μελών της Κ.Ε. με βάση τις διαρκείς Κοινοβουλευτικές Επιτροπές

- την ανάλογη διάταξη του Ε.Γ.
- τις Εθνικές, Κλαδικές, Περιφερειακές και Νομαρχιακές Συνδιασκέψεις.

Β. Η Ανάπτυξη του ΠΑ.ΣΟ.Κ. σε Πρωτοβάθμιο Επίπεδο

Συγκροτείται με:

- Την ανάπτυξη των πρωτοβάθμιων Οργανώσεων του Κινήματος σε γεωγραφικό, παραγωγικό και εργασιακό χώρο.
- Επιτροπές κοινωνικής πρωτοβουλίας σε θεματικές ενότητες πολιτικής (όπως οικολογία, πολιτισμός, αθλητισμός, κ.λπ.)

Οι πρωτοβάθμιες οργανώσεις του Κινήματος αναπτύσσονται σε γεωγραφικό, παραγωγικό και εργασιακό επίπεδο γιατί στους χώρους αυτούς διαμορφώνονται τα κοινωνικά, τα τοπικά κινήματα και οι πρωτοβουλίες. Είναι τα πεδία των ατομικών και συλλογικών δραστηριοτήτων των πολιτών. Είναι τα κύτταρα μέσα από τα οποία ο πολίτης εντάσσεται στον αστικό, κοινωνικό, εργασιακό, παραγωγικό, εκπαιδευτικό του χώρο. Στους χώρους αυτούς διαμορφώνεται η κοινωνική και πολιτική συνείδηση των πολιτών.

Γ. Κανόνες και Αρχές Λειτουργίας του ΠΑ.ΣΟ.Κ.

Για να εκφράζονται στις κομματικές Οργανώσεις και τα Όργανα όλα τα ρεύματα του ιδεολογικού και πολιτικού μας χώρου πρέπει να διατυπώσουμε και αντίστοιχα εκλογικά συστήματα.

- α. Καθολική ψηφοφορία
- β. 40% ανώτατο όριο σταυροδότησης
- γ. Εκλογή των Γραμματέων Σ.Ε., Τ.Ο., Ν.Ε. με καθολική ψηφοφορία
- δ. Κ.Ε. με συμμετοχή Γυναικών και Απόδημου Ελληνισμού καθώς και ~~minimum~~ και περιφερειακής αναφοράς
- ε. Περιορισμοί στη συμμετοχή κυβερνητικών, κρατικών, κοινοβουλευτικών στελεχών, στις συνθέσεις των Ν.Ε. της Κ.Ε. και του Ε.Γ.
- στ. Ανανέωση στο 1/4 όλων των μελών των Οργάνων, σε κάθε νέα εκλογική διαδικασία, που ολοκληρώνει τον καταστατικό χρόνο της.

ζ. Δεσμευτικότητα στις προτάσεις για τα ψηφοδέλτια στις Κοινοτικές, Δημοτικές, Νομαρχιακές και Κοινοβουλευτικές Εκλογές.

Δ. Μορφές Επικοινωνίας με τους Κοινωνικούς Χώρους και τους Φορείς τους

Οι παρατάξεις με την μορφή που τις γνωρίσαμε, εξέφρασαν την μετωπική σχέση του κόμματος με τον κοινωνικό χώρο και τους φορείς τους. Χρησιμοποιήθηκαν για το περασμένο της πολιτικής γραμμής στην εποχή συγκρότησης των μαζικών κοινωνικών κινήματων την περίοδο των καθολικών πολιτικών αιτημάτων.

Αυτή η σχέση ήταν δημιουργία και αποτέλεσμα της πρώτης δεκαετίας της μεταπολιτευτικής περιόδου και ανταποκρίνονταν στα κυρίαρχα στοιχεία της οικονομικής και κοινωνικής οργάνωσης της χώρας.

Σήμερα η σχέση του κόμματος με τους κοινωνικούς χώρους και φορείς τους δεν μπορεί να είναι μετωπική. Πρέπει να αντικατασταθεί με δίαυλους ανοιχτής αμφίδρομης επικοινωνίας.

Οι ανοιχτοί αυτοί δίαυλοι επικοινωνίας πρέπει να εκφραζουν την κοινωνική και πολιτική χειραφέτηση του συγκεκριμένου εργασιακού χώρου.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ

Συγκεκριμένα:

1. Επαναδιάταξη όλων των πρωτοβάθμιων οργανώσεων σε γεωγραφικό επίπεδο με αναφορά και αφετηρία την ενορία. Ανασυγκρότηση των οργανώσεων του εργασιακού και παραγωγικού χώρου.

Κυρίαρχο όργανο με αποφασιστικές αρμοδιότητες για την διαμόρφωση της δημοτικής πολιτικής είναι η Δημοτική συνέλευση. Σ' αυτή συμμετέχουν όλα τα μέλη του Κινήματος που κατοικούν στα όρια του συγκεκριμένου ΟΤΑ.

2. Συγκρότηση επιτροπών κοινωνικής πρωτοβουλίας σε ενότητες πολιτικής ιδιαίτερα για τα νέα κοινωνικά κινήματα (οικολογία-αθλητισμός) κ.λ.π.

Η σχέση μας με τις πρωτοβουλίες και τα ρεύματα αυτά δεν έχει να κάνει με το βαθμό της οργανωτικής και πολιτικής μας ανάπτυξης. Κυρίως ξεκινά από το περιεχόμενο και την έκταση της κοινωνικής μας ευαισθησίας, της ατομικής μας στάσης και των αισθητικών μας απαιτήσεων. Με την έννοια αυτή η παρουσία μας στους χώρους αυτούς αρχίζει και τελειώνει στην ανάδειξη νέων αξιών, στην προσωπική και κοινωνικά μας συμπεριφορά κι ενταξη. Συμπεριφορά και ενταξη που αντανάκλα τη βιωματική μας σχέση με τις πρωτοβουλίες, τα ρεύματα και τις αναζητήσεις τους.

Μια τέτοια διάσταση στην προσέγγισή μας θέτει ταυτόχρονα το νέο ΠΑ.ΣΟ.Κ. μπροστά σ' ένα τεράστιο μορφωτικό πρόβλημα. Ένα πρόβλημα παιδείας με την έννοια της γνώσης, των αξιών και της στάσης ζωής. Κρίσιμο κι αποφασιστικό θέμα για τη νέα μας πορεία.

3. Αναβάθμιση του ρόλου και των αρμοδιοτήτων των ευρύτερων αντιπροσωπευτικών σωμάτων. Σταθερή μας κατεύθυνση είναι η διάχυση της κομματικής πολιτικής εξουσίας από την κορυφή της πολιτικής πυραμίδας προς τη βάση του Κινήματος.

Ενίσχυση των κομματικών θεσμών παραγωγής εξειδίκευσης πολιτικής (τομεακά, επαρχιακά, νομαρχιακά, περιφερειακά συμβούλια).

Αυτό σημαίνει: διεύρυνση της σύνθεσης των αντιπροσωπευτικών οργάνων και με εκπροσώπους κοινωνικών χώρων που ανήκουν στον ευρύτερο πολιτικό χώρο του ΠΑΣΟΚ με δικαίωμα λόγου και ψήφου.

Ειδικότερα τα τομεακά, νομαρχιακά και περιφερειακά συμβούλια γίνονται χώροι συζητήσεων και αποφάσεων για θέματα:

- πολιτικής συγκυρίας - εξειδίκευσης της πολιτικής στρατηγικής
- εξειδίκευσης και αποφάσεων της δράσης των Οργανώσεων

- παραγωγής προγραμματικών θέσεων για το χώρο ευθύνης τους.

Συνεδριάζουν τακτικά τουλάχιστον κάθε δύο μήνες.

4. Καθολική ψηφοφορία εκλογής για όλα τα όργανα μέχρι την Ν.Ε. και τους αντιπροσώπους για τις συνδιασκέψεις και τα συνέδρια.

Διεύρυνση των εκλογικών σωμάτων για αμεσότερη συμμετοχή απλού μέλους στην ανάδειξη οργάνων και το χτύπημα των "τοπικών" προσωπικών ή κάθε είδους συντεχνιακών μηχανισμών πλειοψηφικών ή μειοψηφικών.

5. Οι Ν.Ε. έχουν καθοριστικό, πολιτικό, προγραμματικό και Οργανωτικό χαρακτήρα.

Διατάσσονται με βάση τους τομείς της Κ.Ε. και του Ε.Γ.

Μέλη των Γραμματειών των Ν.Ε. δεν μπορούν να είναι Δήμαρχοι Πρωτεύουσών Νομών, Πρόεδροι Ε.Κ., Ε.Γ.Σ., Νομάρχες, Πρόεδροι Ν.Ε. και έπαρχιακών συμβουλίων.

6. Ο Γραμματέας της Σ.Ε., του Τομεακού ή Επαρχιακού ή Δημοτικού Γραφείου και της Ν.Ε. παύει να είναι γραμματέας του Οργάνου, γίνεται γραμματέας της αντίστοιχης Οργάνωσης. Αυτό αναδεικνύει τους καθολικά αποδεκτούς κατά τεκμήριο στη θέση αυτή, προσδίδει στα πρόσωπα αυτά κύρος στην κοινωνία, αποδεδμεύει σε μεγάλο βαθμό από τους μηχανισμούς και προσδίδει κίνητρο συνθετικής και αποτελεσματικής λειτουργίας στον γραμματέα. Παρακινεί αξιόλογα στελέχη να διεκδικήσουν τη θέση αυτή, εκλέγεται με άμεση ψηφοφορία. Ανακαλείται ή από το σώμα που τον εκλέγει ή από το 60% του Οργάνου που συμμετέχει με αιτιολογημένο λόγο.

7. Η επιτυχής και γόνιμη ενεργοποίηση της λειτουργίας των Περιφερειακών Συμβουλίων για πρώτη φορά την περίοδο '89-'93 και η ουσιαστική συμβολή τους στις προγραμματικές επεξεργασίες της αντίστοιχης περιόδου επιβάλλει τα παρακάτω: Το Περιφερειακό Συμβούλιο αναλαμβάνει καθοριστικό πολιτικό και προγραμματικό χαρακτήρα.

Η συγκρότησή του είναι σταθερή. Συγκαλείται υποχρεωτικά τουλάχιστον κάθε τρεις μήνες και στη σύνθεσή του περιλαμβάνει: Τα μέλη των Ν.Ε., της Κ.Ε. και της Κ.Ο. της Περιφέρειας, κυβερνητικούς και κοινωνικούς εκπροσώπους που συμμετέχουν στα δρώμενα της Περιφέρειας. Το Π.Σ. εκλέγει Γραμματεία, ο αριθμός της οποίας είναι ανάλογος των μεγεθών της Περιφέρειας. Το Π.Σ. ορίζει εκπροσώπους συμμετοχής στα όργανα παραγωγής πολιτικής της Κ.Ε. και του Ε.Γ.

3. Στην Κ.Ε. διασφαλίζεται η συμμετοχή του απόδημου Ελληνισμού όπως επίσης και η minimum εκπροσώπηση και των 13 Περιφερειών της χώρας. Επειδή είναι έκδηλη η αδυναμία ανανέωσης και πλουραλιστικής σύνθεσης προτείνεται να εισαχθεί για τις Κυβερνητικές περιόδους η αρχή της περιοριστικότητας. Η Κ.Ε. έχει στη σύνθεσή της Κυβερνητικά ή Κρατικά στελέχη μέχρι 40%. Το σύνολο των μελών της Κ.Ε. συμμετέχει υποχρεωτικά στους Τομείς της Κ.Ε.
- Η Κ.Ε. ως το ανώτατο όργανο του ΠΑ.ΣΟ.Κ. μεταξύ δυο συνεδρίων έχει την ευθύνη με τακτικές συνεδριάσεις ανά τριμνηνο.
- α) να αναλύει την πολιτική συγκυρία και να διαμορφώνει την πολιτική στρατηγική ΠΑ.ΣΟ.Κ.
 - β) να επικυρώνει, εμπλουτίζει και κατοχυρώνει ως θέσεις του Κινήματος τις πολιτικές και προγραμματικές επεξεργασίες ΠΑ.ΣΟ.Κ.

Για τους σκοπούς αυτούς συγκροτεί μόνιμους τομείς παραγωγής πολιτικής και δράσης.

- α) Οι τομείς παραγωγής πολιτικής συγκροτούνται με βάση τις διαρκείς κοινοβουλευτικές επιτροπές.

Το συντονισμό των τομέων παραγωγής πολιτικής έχουν μέλη του Ε.Γ. και συγκροτούνται υποχρεωτικά από μέλη της Κ.Ε., των αντίστοιχων ΚΤΕ, Π.Σ., Κυβερνητικά και κοινωνικά στελέχη, τεχνοκράτες. Συνεδριάζουν τακτικά κάθε μήνα, έχουν την ευθύνη της επεξεργασίας, της τεκμηρίωσης και

του προγραμματισμού των ακολουθούμενων πολιτικών επιλογών και ουσιαστική συμβολή στην ενοποίηση της πολιτικής ΠΑ.ΣΟ.Κ. σ' όλους τους χώρους. Οι τομείς προγραμματικής πολιτικής εισάγουν στο Ε.Γ. τις επεξεργασίες. Το Ε.Γ. οριστικοποιεί τις επιλογές και εισηγείται στον Πρόεδρο, την Κ.Ε., την Κυβερνητική Επιτροπή και άλλα αντίστοιχα Όργανα.

β) Το συντονισμό των Τομέων επικοινωνίας και δράσης του κινήματος, με τους κοινωνικούς χώρους και τους κομματικούς θεσμούς, έχουν αντίστοιχες γραμματείες που απαρτίζονται από μέλη της Κ.Ε.

Οι Τομείς συγκροτούνται από μέλη της Κ.Ε. και στελέχη που προτείνονται από Ν.Ε. ή Τ.Ε.

Οι Γραμματείες των Τομέων εκλέγονται από την Κ.Ε.

Οι Τομείς συνεδριάζουν υποχρεωτικά μια φορά το μήνα σε συγκεκριμένη ημέρα και ώρα.

9. Το Ε.Γ. είναι πολιτικό προγραμματικό και επιτελικό όργανο. Το Ε.Γ. δεν μπορεί να έχει πάνω από το 60% της σύνθεσής του μέλη της Κυβέρνησης του κράτους και βουλευτές.
10. Κατοχύρωση ποσοστού υποχρεωτικής minimum ανανέωσης στην σύνθεση όλων των Οργανών. Σε κάθε εκλογή οργάνου το 1/4 της σύνθεσης θα ποσέπει να εκφράζει νέο στελεχιακό δυναμικό.
11. Σύστημα εκλογής που ευνοεί την αντιπροσωπευτικότητα, τον πλουραλισμό των απόψεων και την αποτελεσματικότητα, σ' όλες τις εσωκομματικές λειτουργίες 40%.
12. Τα "άτυπα" έκλεισαν το ρόλο τους. Προτείνεται η Συγκρότηση - δημιουργία Επιτελικών - πολιτικών και προγραμματικών οργάνων σύνδεσης κινήματος - κοινωνικών και κομματικών στελεχών.

Ζήσαμε την εφαρμογή δυο επιλογών. Στη μία περίπτωση των πλήρων αποστάσεων του κόμματος από την κυβέρνηση και στην άλλη την αλληλοεπικάλυψη. θετική και αρνητική εμπειρία έχει μελετηθεί και έχουν εξαχθεί τα συμπεράσματα. Τώρα προτείνουμε τη συγκρότηση των επιτελικών, πολιτικών, προγραμματικών οργάνων.

Σ' αυτά συμμετέχουν οι κομματικές κυβερνητικές, κρατικές, κοινοβουλευτικές και κοινωνικές (κεντρικές, περιφερειακές και τοπικές) εκφορές.

Η αυτοτελής συμμετοχή τους σ' αυτό το όργανο δίνει την δυνατότητα άμεσης επικοινωνίας και συντονισμού επιλογής των προτεραιοτήτων και των επιλογών, σ' όλο το φάσμα της δράσης μας.

Το Κίνημα παίζει τον προωθητικό, συνθετικό, συντονιστικό του ρόλο στα πλαίσια της πολιτικής στρατηγικής. Η κάθε εκφραση υλοποιεί με την αυτοτέλειά της την κοινή πολιτική. Οι ευθύνες συνυπάρχουν στο πολιτικό πεδίο και διαχωρίζονται στην υλοποίηση. Το Κίνημα δηλαδή έχει ένα διπλό ρόλο. Διαμορφώνει και συντονίζει τις προτεραιότητες και τις επιλογές της ευρύτερης δράσης του στην Κυβέρνηση και ταυτόχρονα αναλύει τα αποτελέσματα των πολλαπλών εκφορές και προχωρεί σε νέες επιλογές.

Τώρα πρέπει να τολμήσουμε αυτές τις αλλαγές να επιλέξουμε νέες πρακτικές και να διαμορφώσουμε νέες νοοτροπίες, που θα αναπτύσσουν πολύπλευρα το Κίνημά μας. Θα αποενοχοποιηθεί η θεμιτή φιλοδοξία, θα ενισχύεται η ελκτικότητα και το κύρος του Κινήματος, των οργανώσεων και των στελεχών μας.

13. Προώθηση και ανάδειξη του χαρακτήρα των Νομαρχιακών - Περιφερειακών και Εθνικών Συνδιασκέψεων.

Οι μεγάλες ανακατατάξεις σε διεθνές πεδίο, η επίδρασή τους στις εσωτερικές εξελίξεις και η μεταβατικότητα που διανύει ο ελληνικός κοινωνικός σχηματισμός καθιστούν αναγκαία την ανάπτυξη και λειτουργία νέων εσωκομματικών θεσμών, διαλόγου και συμμετοχής. Η παραδοσιακή κομματική δομή, ιεραρχία και λειτουργία, αποδυναμώνουν κάθε προσπάθεια ανανέωσης και συμμετοχής.

Τέτοιοι θεσμοί να δημιουργηθούν σε πανελλήνιο, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Η θεματολογία τους θα έχει αντίστοιχες αναφορές, όπως αντίστοιχες θα είναι και οι εκπροσωπήσεις. Με τον τρόπο αυτό ενεργοποιούνται συλλογικά οι αποφάσεις και θέσεις. Απομακρύνονται κίνδυνοι υποκειμενισμού, συντεχνιακού πνεύματος, τοπικισμού ή ακόμη χειρότερα της ταύτισης προσώπων με στόχους τοπικούς ή ευρύτερους. Ταυτόχρονα τα όργανα, τα στελέχη και οι οργανώσεις θα υποχρεωθούν να ολοκληρώσουν τον πολιτικό τους λόγο και να τον κάνουν συγκεκριμένο. Θα είναι σε μια διαρκή σχέση διαλόγου, συναποφασής, δράσης και ελέγχου.

14. Οι αποφάσεις των Ν.Ο. για την στήριξη υποψηφίων για τα αξιώματα στις Κοινότητες και τους Δήμους πλην των πρωτεύουσών των Νομών είναι δεσμευτικές για τα όργανα του Κινήματος. Δικαίωμα επανατοποθέτησης επιλογών έχει ανώτερο όργανο στο μέτρο που η Κ.Ε. επιλέγει άλλη στρατηγική συμμαχιών.
Στις περιπτώσεις των πρωτεύουσών των Νομών και των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων την τελική ευθύνη της επιλογής έχει η Κ.Ε. ή εξουσιοδοτημένο απ' αυτήν όργανο μετά από πρόταση περιορισμένου αριθμού της αντίστοιχης Νομαρχιακής Οργάνωσης.
15. Όσον αφορά τους υποψήφιους βουλευτές οι Νομαρχιακές Οργανώσεις επιλέγουν και προτείνουν διπλάσιο αριθμό προτεινόμενων υποψηφίων που προβλέπει το ψηφοδέλτιο ΠΑ.ΣΟ.Κ. στην αντίστοιχη εκλογική περιφέρεια. Η Κ.Ε. επιλέγει δεσμευτικά από τον κατάλογο. Στις περιπτώσεις συμμαχιών διατηρεί η Κ.Ε. το δικαίωμα τελικής επιλογής.
16. Για τη σχέση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. με τις παρατάξεις:
 - Ο στόχος της επανασύνδεσης της οργάνωσης με την κοινωνική δυναμική στη σημερινή συγκυρία, και με τις σημερινές εκφράσεις της, είναι βέβαια πρώτιστα προβλήματα πολιτικής γραμμής και αντίληψης.

- Μια σύγχρονη και ανανεωμένη πολιτική γραμμή απαιτεί και τις αντίστοιχες μορφές διάχυσής τους προς το φυσικό της αποδέκτη, τον κοινωνικό σχηματισμό της χώρας.
- Στους επιμέρους κοινωνικούς χώρους απαιτείται η υπέρβαση της προηγούμενης λογικής που στην καλύτερη μορφή της εκφράζεται με δίπτυχο:
 "Η Οργάνωση καθοδηγεί τις μετωπικές παρατάξεις. Οι παρατάξεις είναι οργανωτικά αυτόνομες". Αυτό το απλοϊκό σχήμα δεν μπορεί να απαντήσει στα πολιτικά προβλήματα των χώρων σήμερα. Δεν μπορεί να διαμορφώσει μια δυναμική σχέση ΠΑ.ΣΟ.Κ. - ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ.
- Σήμερα απαιτείται να διευρύνουν οι παρατάξεις μας στους επιμέρους χώρους την έννοια της οργανωτικής αυτονομίας αγγίζοντας το άβατο της "κομματικής αληθείας", δίνοντας τη δυνατότητα στις παρατάξεις να έχουν αυτοδύναμη ρόλο. Ρόλο παραγωγών απόψεων και προτάσεων. Χώρος ανασύνθεσης της κοινωνικής ρευστότητας. Δίαυλο αλληλοτροφοδότησης οργάνωσης - κοινωνίας.
- Θα μπορούν να ενσωματώνουν τα αυτόνομα ή φυγόκεντρα ρεύματα που γεννά η συγκυρία κάθε φορά ή δημιουργεί η γενικότερη πολιτική μας.
- Θα διαμορφώνουν πεδία ένταξης "παροπλισμένων" στελεχών του Κινήματός μας, που η θέα της οργάνωσης μας δεν τους εμπνέει.
- Θα συγκροτούν το πλαίσιο του κοινωνικού διαλόγου και των πολιτικών συγκλίσεων με τις άλλες προοδευτικές και σύγχρονες εκδοχές.
- Θα λειτουργούν αποτρεπτικά στην σύμπτυξη αντιΠΑ.ΣΟ.Κ μετώπων και συμπαρατάξεων.

17. Στις περιόδους κυβερνητικής ευθύνης προτείνεται η σύγκληση ανά έτος του Εθνικού Συμβουλίου με θέμα την αξιολόγηση της πορείας κυβέρνησης και Κινήματος.